

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Homilia VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

Item. 4. 7. 8.

se: exiit de loco suo, ut ponat terram tuam in A
 solitudinem. Vult invadere terram tuam, de
 qua breviter dicebamus: vnumquemque
 nostrum vult depascere. Venit itaque ut ponat
 terram tuam in solitudinem, ut conculcet
 femina leo, ut faciat terram tuam soli-
 tudinem: Et civitates tue destruentur, eo quod
 non habitentur: super his: accingite vos cilicio.
 Cum igitur ascendet leo, & minetur tibi
 leo, & velit abolerē terram tuam, accin-
 gere cilicio plora & dole, per preces Deū
 invoa, ut leonem hunc exterminet à te, &
 non incidat in os eius. Quemadmodū enim
 cum extrahit pastor de ore leonis duo cru-
 ra, vel ansam auricula, ita hic leo quarit
 auribus te arripere, ut per gulositatem tuā
 sermones falsos tibi obliiciens avertat te à
 veritate; vult rapere à veritate pedestris
 ac devorare. Verum tu accinge te cilicio, &
 plange, & plora, & vultu videns hostem
 imminentem, ut avertatur furor Domini à
 te, & avertso furore, in securitate constitu-
 tus, leone non amplius te invadente, quod
 in civitatem muratam ingressus sis, glorifi-
 care possis liberantem te Deum in Christo
 Iesu; cui est honor & imperium in saecula
 saeculorum. Amen.

γιν· Διὰ τὸ κατὰ ζωοποιήσασα σαρκίς, καὶ κρεῖται, καὶ κρεῖται, καὶ ἀλλοτρίως βλέπων τὸ πάλαιον·
 * τὸ ἐπισημαίνον, ἵνα διαγραφῆ ἡ ἡμετέρα κωλύει δὲ τὸν, καὶ διαγραφῆτος τὸ θυμῷ, διωκθῆς
 ἐν ἀμεθευκῆ ἡρώδου, κενεῖται λέοντος· κατὰ σφραγίδος σου, τὰς εἰσακλυθῆται εἰς τὴν
 ταχρῆ πάλιν, δεξιάς τὸν ῥυθμῶν σε θεῖον ἐν χροῖ ἡσῶ, ὡς ἔστιν ἡ δεξιά καὶ κρεῖται εἰς τὸν
 αἰῶνας ἡρώδου. ἀμὲν·

HOMILIA VI

OMILIA VI.

in istud:

Εἰς τὴν.

Item. 5. 5.

Domine oculi tui ad fidem,
& cetera.

Κύριε οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς πίσιν.
Ὁ πατὴρ·

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

2. Cor. 13.

Domine, inquit, oculi tui ad fidem. Sicut
 oculi erant super iustos (nam ab ini-
 quis avertit eos;) sic oculi erant ad fidem:
 ab infidelitate enim avertit illos. Quamo-
 dū brevis pulchre dictum ab intelligente, quid
 dicat in oratione, Domine oculi tui ad fidem.
 Quoniam sermonem sapientem si audierit
 intelligens, laudabit illum, & ad eum ad-
 jiciet. Vide quanta possint effici ab isto: Do-
 mine oculi tui ad fidem. Paulus ait: Nunc au-
 tem manent fides, spes, charitas, tria haec: ma-
 jor autem horum est charitas. Sicut oculi Do-
 mini ad fidem, oculi Domini ad spem, oculi

Kτέρι, φωνῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς πίσιν·
 ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ * ἡ ἐπὶ δικαιοσύνης·
 ἀπὸ τῶν ἀδίκων διαφύσσει αὐτοὺς· ὅπως οἱ ὀφ-
 θαλμοὶ * ἡ εἰς πίσιν· ἀπὸ τῶν ἀπίστων διαφύ-
 σσει αὐτούς· ὅπως καλῶς λέγουσιν κατὰ τὸν
 νόμον τὸ λέγει ἐν τῇ βίβλῳ τῆ· κύριε οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ σου εἰς * πίσιν· ἐπειδὴ λόγον σοφῶν εἰς ἀκό-
 σμη ἁμαρτιῶν, ἀνέστη αὐτοῖν, καὶ ἐπὶ αὐτοῖν παρο-
 ρήσῃ· ὅπως πᾶσα ἔστὶ ποιήσασα ἀπὸ τῆ· κύριε
 οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς πίσιν· φωνῶν ὁ παῖς· κυ-
 ρὸν τὸν τρία ῥαῖα, πίσιν, ἐλπὶς, ἀγάπη·
 καὶ τὸν τρία ῥαῖα, πίσιν, ἐλπὶς, ἀγάπη·
 καὶ τὸν τρία ῥαῖα, πίσιν, ἐλπὶς, ἀγάπη·

μύζων ὅ τῶν ἡ ἀγάπη· ὡς ὀφθαλμοὶ κύριε εἰς πίσιν, ὀφθαλμοὶ κύριε εἰς ἐλπίδα, ὀφθαλμοὶ

ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς ἀγάπην· ἐπεὶ δὲ ὅτι
 πνεῦμα διωάμεως, καὶ ἀγάπης, καὶ σωφρο-
 νισμῶ. ὡς ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς ἀγάπην, ὅ-
 τως ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς διωάμην, ὅπως οἱ ὄφ-
 θαλμοὶ κυεῖς εἰς σωφρονομίαν, ὄφθαλμοὶ κυ-
 εῖς ἐπὶ δικαιοσύνην, ὅπως ἐπὶ πάσας ἀρε-
 τὰς ὄφθαλμοὶ κυεῖς· εἰ ἔνθα βάλει καὶ σὺ ὅτι
 ἀκτίνας ἡμῶν ὄφθαλμῶν τῷ θεῷ φθάσειν
 ἐπὶ σε, αἰσθασθε ὅτι ἀρετὰς. καὶ ἔσται ὡς π.
 κέμε οἱ ὄφθαλμοὶ * σὺ εἰς ἐκείνους ἀνὰ ἐκτίση
 ἀγαθῶν· καὶ εἰς ἀπληροῦς ἦς, ὡς πᾶς ὄφθαλ-
 μὸς κυεῖς ἐλάμπει σοι, ἔρεϊς· ἐσημαίωσθ
 εἰ ἡμεῖς ὅ ὅτι τὸ πᾶσι πᾶσι σὺ κέμε· ἐπὶ
 αὐτῶν ἡμῶν ἀπληροῦς ἴδωμεν ὅ λεγόμενοι·
 ἐμαστῆσας αὐτὸς, καὶ οὐκ ἐπόνησαν· ἀλλὰ
 αἰ ἀπληροῦς μαστῆσας ζωὴν πᾶσι ὡς ἡμεῖς
 ἔμασται, εἴτε βέλονται, εἴτε μὴ βέλονται οἱ μα-
 στῆσται, πᾶσι ἐμποῦσι αὐτοῖς· αἰ ἡ τῷ
 θεῷ μαστῆστας πεισθῆσαι εἶσι, ὡς πᾶσι ἡμῶν
 ἐμαστῆσται ποιεῖν, πᾶσι ἡμῶν μαστῆσται ὡς
 μὴ ποιεῖν· ἴδωμεν εἰ διωάμεθα διηγήσασθαι,
 τί ὅτι ὁ ποιῶν ἀπὸ μαστῆστας θεῷ, καὶ τί ὁ
 μὴ ποιῶν, καὶ ὅτι κακοδαίμονες οἱ μὴ ποιῶντες
 ἀπὸ μαστῆστας θεῷ· μακρῆροι ὅ ὅτι ποιεῖν τὸ
 μαστῆστας θεῷ· φροῖ γὰρ ἡ σοφία· πᾶσι δὲ ὅτι
 τῷ θεῷ μαστῆστας κέμε, μαστῆστας, καὶ ὅτι ἡμῶν
 ἀπληροῦς μὴ φείσεσθαι, καὶ αἰ ἀπληροῦς
 μὴ μὴ ἀπληροῦς με; ποιεῖται πᾶσι· τίς δὲ ὅτι
 ἐπὶ τοῦ μαστῆστας κέμε μαστῆστας; οὐκ ἔνθα
 εἰσι μαστῆστας ὁ μαστῆστας μαστῆστας· αἰ μα-
 στῆστας τῷ θεῷ ὁ μαστῆστας μαστῆστας· λόγος
 γὰρ κατὰ τὸν ἄνθρωπον τῷ ψυχῆς, καὶ εἰς οὐρανὸν
 αὐτῶν ἀγαθῶν ἡμῶν ἡμῶν, μαστῆσται· μα-
 στῆσται ἡμῶν μακρῆροι ποιεῖται ἐπὶ τῷ μαστῆ-
 σται· κατὰ τὸν γὰρ * αὐτῶν τῷ λεγόμενα, καὶ
 οὐκ ἐξὸς ἐπὶ τῷ ἐλέγχοντι αὐτοῦ· ἔπαν
 δὲ πᾶσι βίβησται, ἡ ὅπως εἶπα, αἰ ἀπληροῦς; λεγ-
 οῦσται αὐτῶν· ἐμαστῆστας αὐτὸς, καὶ
 οὐκ ἐπόνησαν τῷ αὐτῶν λόγῳ λεγόμενα ἐλεγε-
 κῶς· φέρε εἶπεν ἐπὶ * πᾶσι μὴ καθίκασθαι E
 μαστῆστας, τῷ πᾶσι στανίδον μεμολυσθῆναι
 ἐπὶ πᾶσι ἀπληροῦς, ὁ λεγόμενος; εἰ δὲ ὁ μὴ πᾶσι
 ἡμῶν ἀκούσαν * μὴ ἀλήθειαν, ὅπως λεγόμενα
 αὐτῶν· ἔλεγεσθαι ὡς κατενῆχεν ὁ δεῖνα· ὁ
 δὲ πᾶσι ἀκούσαν μὴ ἀλήθειαν, ἀλλὰ ἀνα-
 ὄνηται ἡμῶν ἐλεγχόμενα; δίδον ὅτι λεγόμενα αὐτῶν
 τῷ πᾶσι, καὶ οὐκ * ἐπόνησαν· ἴδωμεν ὅ * ἔλεγεσθαι
 σῶμασται μεμολυσθῆναι νεκροῦστας καὶ ζῶντας· καὶ
 πολλὰς βιασθῆσαι πᾶσι τῷ νεκροῦσται
 μέλη πᾶσι τῷ ζῶνται· ὅπως πᾶσι μεμολυσθῆναι
 μὴ ἡμῶν πᾶσι πᾶσι διωάμενα τῷ ζῶνται μὴ

A Domini ad charitatem. Caterum cum sit
 spiritus fortitudinis, & dilectionis, & tem-
 perantia; sicut oculi Domini ad dilectionem, sic oculi Domini ad fortitudinem; sicut
 oculi Domini ad temperantiam, oculi Do-
 mini ad iustitiam, sic ad omnes virtutes
 sunt oculi Domini. Si igitur volueris & tu
 radios spiritualium ocalorum Dei ad te per-
 tingere, assume virtutes; & erunt iuxta il-
 lud, Domine oculi tui ad vnumquodque
 eorum si possederis bonorum. Et si istius-
 modi sis, vt oculi Domini illuceant tibi,
 dices, signatum est super nos lumen vultus tui
 Domine. Deinde de peccatoribus videamus
 quod dictum est, Flagellasti eos, & non do-
 luerunt. Sensibilia hæc flagella viuis corpo-
 ribus adhibita, sive velint, sive nolint fla-
 gellati, dolorem ipsis infligunt: at Dei fla-
 gella sunt istiusmodi, vt aliquos quidem fla-
 gellatorum dolore afficiant, quosdam verò
 flagellatos minimè affligant. Videamus si
 exponere valeamus, quid sit illud dolere à
 flagellis Dei; & quid non dolere, & quòd
 intelices non doleant à flagellis Dei. Beati
 autem qui dolent à flagellis Dei. Air enim
 Sapientia, Quis dabit super cogitatu meo fla-
 gella, & super labia mea signaculum astu-
 tum, vt in ignorantibus meis non parcant, &
 peccata mea non perdant me? Attende illud,
 Quis dabit super cogitatu meo flagella? Ergo
 sunt flagella qua cogitationem flagellent.
 Flagella Dei cogitatum flagellant. Sermo
 enim animum pungit, & in conscientiam
 ipsam adducit peccatorum, flagellat; fla-
 gellat autem beatum dolentem ex flagellis:
 dicta enim ipsum feriunt, & increpantem
 minimè contemnit aut à se repellit. Quan-
 do autem quis repertus fuerit, vt sic dicam,
 insensibilis, dicitur de ipso: Flagellasti eos,
 & non doluerunt; eodem sermone increpa-
 torie allato; verbi gratia de eo qui mente
 non compungitur, quòd conscientiam pec-
 cato aliquo habeat commaculatam, hoc di-
 ctum, si quispiam auditorum non doleat;
 ita vt de ipso dici possit: Vidisti vt com-
 punctus sit hic, vel ille; iste autem quidam
 auditorum minimè doleat, sed non sentiat
 increpationes? manifestum est de illo, qui
 nullum doloris sensum admittat, dici posse:
 Flagellasti eos, & non doluerunt. Videamus
 porò, vtrum habeamus etiam aliam expo-
 sitionem. Accidunt in corporibus non-
 nullæ quarundam partium mortificationes
 ac siccitates: & sapenumero illiusmodi
 membra mortificata præ vivis multa pa-
 tiuntur; ita vt applicitis quidem crucia-

αὐτὸν ἔφ' οἷς ἐλέηθησθε, ἔφ' οἷς ἡμῶν
 τήρασι· εἴποις αὐτὸν ὡς ἐπὶ τῶν οἰκτῶν αἰδου-
 ται· ἐπεὶ ὡσανεὶ τὰ κρεῖττα αὐτῶν ἕσθη πύ-
 ρας· εἰ νεότητος ἐστὶ ἡρῶν σωματικῶν αὐτῶν, με-
 τὰ ταῦτα μοι τῶ λόγῳ ἐπὶ τῶν ψυχῶν, νοσοῦσας
 κρεῖττα πάλιν ἔχουσιν· τί τε ὁ κρεῖττον
 κρεῖττον κρεῖττον, καὶ ὅσα ψυχῶν φεραῖν, ἵπτα
 ἡν ἡ καρδία φασαῖ· ἰσαληρυμμένη, ὡς αὐ-
 τῶν ἐπὶ τῶν πῶς ἀπαγγέλλομαι ἐπὶ αἰτή-
 πον, καὶ ὡς ἐπὶ ἀποβάλλουσα τὰ λεγόμενα, μὴ
 μωρομένω καὶ τὰ ἀπαγγέλλομαι· ἔκτι ἡδ
 βίρσις ἐπὶ ἀριώτερον· ἐπεὶ ὡσανεὶ τὰ κρεῖττα
 αὐτῶν ἕσθη πύρας, καὶ οἷς ἠθελήσαν ὅτι
 φεραῖν καὶ ἄλλα· ἴσως ἀπώγει εἶσι, ὅτι
 οἷς ἠθελήσαν ἡδὴν ὁδὸν κελῖν, καὶ χρεῖσι
 θεῶν· πορβίσμα κρεῖττον τῶν ἀδρῶν, καὶ λαλήσει
 αὐτοῖς· τὰ τὰ νήσας πάλιν ἡμῶν διότι
 πωδύδουσι, μὴ νήσας ὅτι τῶν μετὰ τῆς τῶ
 θεῶν· φασὶ νεοκῶς τὸ τῶν αἰπῶν, πῶς ἔστι
 αὐτῶν ἡ ψυχῆ· καὶ ἄλλα· ἴσως ἀπώγει εἶσι,
 ὅτι οἷς ἠθελήσαν, ὅτι οἷς ἠθελήσαν ὁδὸν
 κελῖν, καὶ κελῖν θεῶν· πορβίσμα κρεῖττον τῶν
 ἀδρῶν, καὶ λαλήσει αὐτοῖς· οἱ ἀδρῶν τῶν ψυ-
 χῶν ἐν ἐπαίνο λέγονται, καὶ παρ' ἑλλοισὶ γὰρ
 ἀδρῶν σωκῶς ὀνομαζέσθαι, καὶ ὁ μεγαλειῶν
 τῶν λογικῶν ψυχῶν· ὅταν γὰρ πρὸς μεγαλοῖς
 ἐπιβάλλῃ κρεῖττα, καὶ κρεῖττον ἐχθρὸν ἀξιο-
 λόγος, καὶ οἷς αἰετὰ δύνουσα, πῶς βιώσει
 καὶ ἔρπον λόγον, μὴδὲν ταπεινὸν καὶ μικρὸν
 διλαν, μὴδὲ ὄραν, ὁ ποιῶν τὸ ἀδρῶν καὶ τὸ
 μεγαλειονέχον ἐν τῇ ψυχῇ· ἐπὶ δὲ, ἐπὶ ἵσαν
 ἀπώγει, οἱ κρεῖττοι αἰετὰ ἔλαξεν ὁ λόγος· οἷς
 ἠθελήσαν, φασὶ ὁ κρεῖττος· ἀπὸ τῶν οἷς
 ἠθελήσαν ἐπὶ ἀπώγει εἶσι· πορβίσμα κρεῖττον
 τῶν ἀδρῶν, καὶ λαλήσει αὐτοῖς· καὶ εἰ ὅτι μακρο-
 εων ἐπὶ ἐπὶ τῶν λέγειν εἰς ὅσα ἀκούσαν, μα-
 κροῖν ὅτι ἐὰν πορβίσμα πρὸς ἀδρῶν, καὶ μεγαλοῖς
 ἀκροῦσθε· ἀπὸ τῶν τῶν ὅτι λογικῶν, ὅσον πῶς
 ἀκούσαν ὅτι, ὁ μὴ κρεῖττον ἔλαξεν τὰ ἀπώγει.

A quibus peccaverant. De illis itaque qui non
 verentur dixeris : Firmaverunt facies suas
 super petram. Vbi hoc in corpore intellexisti,
 transi ratione ad animam, intelligens
 faciem de qua dicitur : Tunc autem facie ad
 faciem : & vide animam duram (quale erat
 cor Pharaonis induratum) ita ut etiam mo-
 mentibus refractaria resistat, & quasi reji-
 ciens ea quæ dicuntur, secundum monita
 minime formetur : illi enim reperies con-
 gruere illud : Firmaverunt facies suas super
 petram, & noluerunt reverti. Et ego dixi
 Fortasse inopes sunt, quia noluerunt cognoscere
 viam Domini, & iudicium Dei; ibo ad opti-
 mates, & loquar eis. Hæc cum intellexeris
 de ijs qui nolunt instrui, nec cognoscunt de
 flagellis Dei; causam, inquit, horum perci-
 pies, quia inops est ipsorum anima. Et ego
 dixi. Fortasse inopes sunt, quia non potuerunt,
 quia non cognoverunt viam Domini, & iudi-
 cium Dei; ibo ad optimates, & loquar eis. Opti-
 mates animis ad laudem dicuntur; nam de
 apud Græcos adrōn solidum seu optimum
 nominatur, etiam id quod magnum & præ-
 stans est animæ rationalis. Quando enim
 quis magna opera aggreditur, & proposi-
 tiones habet laudabiles, semperque se de-
 centia spectat, qui ex recta ratione vitam
 instituat, nihil humile ac parvum cupiens,
 neque spectans, istiusmodi quidpiam opti-
 mum ac magnificum habet in anima. Hæc
 itaque, quod essent inopes, sunt primi
 quos hic sermo reprehendit. Non audie-
 runt, inquit Propheta : idcirco non audie-
 runt, quia inopes sunt : Ibo ad optimates, &
 loquar eis. Et si beatum est verba facere ad
 aures audientium, felix est si quis nancisca-
 tur optimatem, & magnum audistorem. Id-
 circo his ita dictis, scientes non tantum
 damnum esse dicentibus, quantum audien-
 tibus, cum non recipiuntur quæ annuntian-
 tur : (quare incusat inopiam mentis & in-
 telligentia ipsius :) ut verbum capiat in-
 crementum, excitabimus in nobis genero-
 sitatem & animi amplitudinem, ut facta
 sanctaque verba excipere valeamus in Chri-
 sto Iesu; cui honor & imperium in sæcula
 sæculorum. Amen.

Col. Pa. γελόμενα. ἔξ' ἡ κατηγορίᾳ πτωχίας τῶ νό αὐτῆ καὶ τῶς ἀφροσύνας. πρὸς ἀκατέστητον δὲ
 Col. Pa. τῶ λαβῶν αὐτοῖς τῶ λόγῳ ἐν ἡμῶν ἀδρότητα καὶ μεγαλειότητα ἐν χειρῶ ἡσοῦ, ἵνα ἀκού-
 σαι τῆ ἱερῶν καὶ ἀγιῶν λόγων διωθηθῶμεν, ἢ ἡ δόξα καὶ ὁ κρεῖτος εἰς τῶς αἰῶνας ἡμῶν αἰῶνων.
 ἀμιώ.

